

Atuagaq nutaaq

Ullumimit isigalugit

Hal: Nunatta inui tamaasa naatsorsuutigigaanni ilimagisarpara inupassuit taallioriarnermik soqutigisaqartut. Amerlasuut nalliuuttorsiornermut imaluunniit akunnaatsuliinernut assigiinngitsunut atatillugu alikkusersuutissamik taallior tarput, taamalu iliortut erinnamik piovere sumik ilisseruteqarajupput. Allat pinngortitamit sunnigaallutik misigisartik nalunaartarpaat, sulu inuit ilaat asanninnermik tunngavilimmik erinalersuutilioraraat. Taakkunangai kinnerupput eqqarsaatersuutinik itsuunik inuup inuunerani paasisanik tar-nilluunniit aalariaataanik pigisaqrarlutik isummaminnik nalunaarsuisut.

Taasannut kingullernut ilaavoq maanna taallortutut ilisimallualigarpuk Frederik Kristensen, kunngi. Inuit ukiut 1940-p missaanit 1960 nallerlugu inunngorfillit, utoqqaaqatigiit nunassisni ineriarternermik aalajangersimamik atuisut, taamalu assigikannersunek aqquaagaqartut akornanni eqqu-miitsuliornikkut nuimasortaannut ilaavoq Frederik Kristensen, kunngi. Qali-paalluni assiliaortutut ilisimaleqqaarparput, kingornali pisinnaasani allat atulerpai, soorlu nipilersornerup taalliornerullu iluani.

Taallortutut kingusikkaluamik saqqumersut inuusunnerminnilu tamatuminnga ingerlassaqareersartut ilimanarpooq, inuusuttuaraanermi misileraanerit qaangiukkaangata ilungersuussineq tul-liuttaraaq soqutiginnitut akornanni.

Kunngip taallat allattarsimasani saqqumersinnerli ajukkani katarsorialugit atuaganngorterusulersimavai, pisqaaqerpaat 1978-imik ukiuligaapput nutaanerillu 2004-mi, immaqali suli nutaaneqaraluartoq ukiup taassuma kingorna qanga allagaanerinik nalunaagaanngitsunik ilanggussaqarsi-mavoq. Taamaalilluni taallat 71-t ataatsimut taasani "Ippassaq Ullumeqarani Aqagu" saqqummersipai atuakkami immikkoortunut tallimanut iliorarlugit.

Immikkoortiternerni siulleq 16-inik taallartaqartillugu tulleq 15-inik, pingajuat 20-nik, sisamaat 19-inik taallimaallu ataatsimik taallartaqarput. Immikkoortut immikkut quleqtaqanngimmaata suna pillugu taama iliugaanerat ersernerlukujuppoq. Taallalli atuaqattaarlugit siunnerfii misissorakkit isumai tunliaqutaasut paasisoraakka. Taallortutut inissiffik qitiliukkaanni immikkoortuni siullerni "ippassaq" pisiinasutakuullattaarput, soorlu meeraanermi inuusuttunngornermilu nalaatat assigiiingitsut inuiaqatigiit ineriarortitaanerannut tunngassutillit. Immikkoortunut tamanut ilaajuaannartutut paasisoraakka taalliat oqaatigisaat qanga pisimannerinik nalunaagaanerit ukiuni suniluunniit pisinnaasutut naatsorsuutigineqarsinnaasut, soorlu pinngortitami pisartut assigiiingitsut, tassa "ullumeqangitsut"; kiisalu taallat "aqagu" pisin-

naasutut naatsorsuussatut paasisorisaka amerlanatik ilaapput.

Taama iliornikkut taallortup atuaganngortitsinermi siunertaa erseqqisineruvoq. Immikkoortuni tamani inutut ataatsitut misiginerit uparuartarialittullu isigisani ineqartippai. Meeraanermi misigisat inuusuttunngoriorternermi aqquaakkat inersimasutullu oqaatigerusutanik anitsinerit tamarmik siumugassaapput. Immikkoortut pingajuanni immikkut malugaara inuiaqatigiinni ajornartorsiutit ilaannut uparuartuine-ra, imigassamik atuineq iluanngitsoq piinnarnagu aammali inuussutissarsiornermi tunngaviup pinngortitamik illersuiniaqatigiinnit mingutsitsisunillu pineqarnera taakkartorlugu. Immikkoortulli sisamaanni nipay sallaannerulerput tarnikkut aalaterneqaatit ilaalerma.

Misigineqarsinnaasutut kunngip taalliamini sammisai assigiiinggaatsiarput. Misigissutsinit salaannerpaanit

oqaatiginiakkanut sakkortusinnaasunut. Ilaatigut oqaasertalertarpai pissutsit imminni nalunanngitsut, soorlu: "Iaseraq / ikani aqqutinniittooq / kussiorneqarsimagami / imaalerpoq". Allanili imaa-liallaannaq paasiuminaatsut oqaatigisarai, soorlu: "silarsuup tarniga / najuussorpaa ././ soorlu uummatima / tillerne- ra nikingsoq / tarnima piumasaanit. / Ila aqunneqarpunga / imminik uanga qittinnik / nikingsavunga. / Avannga saman- nga / oqimaahtarneqarpoq inuunera". Inuunerup ingerlanera angajoqqaat per- orsaanermanni tunniussaat, namminer- lu kinguaanut ingerlateqqissallugu pi- ngaartitaq taallatut oqaatigisaanut ilaa-

voq, soorlu: "Meerannguullungali / paa- sineq sapigara / ajunnginnersuat angajoqqaannguama..", namminerli angajoqqaanngorneq pisussaaffimmik ima- qarpoq taallami allami taasaanik: "Ajun- ngitsumik ajoqersuuppatsigit naalallutit inuugavit. / Naalakkavit / inersimasugut oqaatsivut / paasillugit / toqqissillutit malippatit" ./.

Taallat ataatsinut isigalugit inuup eqqarsarnermini inerinnermik pigisallip piliarai. Eqqarsaatit itisuut pissutsinillu isiginninneq oqaatiginiakkanut sassasil- lutik inisisimiapput. Tikeq qullagaq er- singajattaraluarpoq, nuiisinnaguli erseq- qissumik isummiutit taartaasarput.

Kunngi oqaatsinik atuillaqqissuuvoq, taallanngortitsinerminilu periaaseq eri- naqanngitsuliornermik taaneqarsinnaa- soq atortarlugu, taamaattorli ilimagine- qarsinnaasoq tassaavoq taallat arlallit erinaqarnissaat.

**Frederik Kristensen, kunngi:
Ippasaq Ullumeqarani Aqagu
Taallat
Qupp. 135, akia kr. 198,00
Forlaget Atuagkat**